

Innstilling til forbundsstyret og styret i NTF

Ullevaal 29. september 2023

Innledning

Norsk Toppfotball (NTF) og Norges Fotballforbund (NFF) har vedtatt gjensidig forpliktende målsettinger for herresiden klubb- og landslag. Vedtatt målsetning er å (a) etablere Eliteserien som den 14. beste ligaen i Europa, samt at (b) Norge A-herrer jevnlig kvalifiserer seg til sluttspill i EM og VM.

- a) Etablering av Eliteserien som 14. beste liga i Europa vil gi norske lag en enklere vei inn til europeiske turneringer. Fra denne ligaposisjonen vil i tillegg 5 norske lag (mot 4 i dag) få muligheten til å kvalifisere seg til europeisk gruppespill.
- b) Jevnlig deltakelse for Norge A-herrer i EM- og VM-sluttspill vil skape stolte øyeblikk, øke inntektene til norsk fotball og sikre økt rekruttering til barne- og ungdomsfotballen.

Optimalisering av terminliste og konkurransestructur i Eliteserien og OBOS-ligaen er et virkemiddel for å øke konkurransekraften i toppfotballen, og dermed bidra til å nå de ovennevnte målsettingene.

Mandat

Forbundsstyret og styret i Norsk Toppfotball vedtok på sine møter i februar 2023 å nedsette et arbeidsutvalg med følgende mandat:

Norges Fotballforbund (NFF) og Norsk Toppfotball (NTF) har sammen nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere hvordan toppklubbene kan få økt antall konkurransekamper som styrker den sportslige kvaliteten og øker inntektene til norsk fotball.

Gruppen skal vurdere følgende kriterier og forhold:

- sportslig kvalitet
- fair play
- publikumsvennlighet
- lengden på sesongen, antall kamper, antall lag, start- og sluttidspunkt for sesongen og andre europeiske modeller
- forståelig format
- norsk klima og andre særnorske forhold
- antall konkurransekamper skal sees i sammenheng med NM og UEFA-turneringer, og mulige turneringsformater i vinterhalvåret

Sammensetning

Utvalget ble etablert administrativt og fikk følgende sammensetning:

- Brede Hangeland, NFF (Utvalgsleder)
- Karl-Petter Løken, NFF
- Nils Fisketjønn, NFF
- Leif Øverland, NTF
- Espen Nystuen, Kongsvinger
- Frank Lidahl, Ranheim
- Roar Vikvang, Rosenborg
- Siv Skard, Brann
- Einar Håndlykken, Odd
- Øyvind Iversen, Europatoppen
- Johannes Martinussen, Europatoppen (Sekretær)

Utvalgets arbeid:

Arbeidsutvalget har siden oppstart i februar gjennomført seks utvalgsmøter, og en bred høringsrunde 1 blant de 32 toppklubbene, supportergrupper, interesseorganisasjoner, fotballkretsene, mediepartnere og sponsorer. Utvalget har søkt ekstern rådgivning og innhentet rapport fra UEFA Intelligence Centre.

I tillegg er det gjennomført en spisset høringsrunde 2 der de 32 toppklubbene på bakgrunn av et omfattende høringsnotat fikk anledning til å gi sine detaljerte innspill på de ulike modellforslagene.

Videre er det gjennomført en rekke møter (fysisk, telefon, Teams) med ulike aktører både i klubber, blant supportere, rettighetshavere og andre interessenter.

Helheten i terminliste og konkurransestructur:

Utvalgets innstilling innebærer en endret terminliste og konkurransestructur, men ikke en stor økning i antall konkurransekamper (ref. mandatet). Toppklubbens konkurranseperiode er kortere i Norge enn i andre land grunnet klimatiske forhold, og utvalget foreslår en optimalisert terminliste og konkurransestructur innenfor rammene gitt av mandatet og de kriterier og forhold som er listet opp. Konkret er det ikke antallet konkurransekamper i konkurranseperioden som er klubbens utfordring i toppfotballen på herresiden, men snarere det faktum at konkurranseperioden er kortere enn i sammenlignbare nasjoner, og dermed fortettet. Utvalgets innstilling søker å optimalisere den tradisjonelle norske konkurranseperioden opp mot (nye) internasjonale datoer, og foreslår en vinterturnering (Ligacup) for å forlenge konkurranseperioden slik at vi tilnærmer oss en kontinental konkurranseperiode. Dette sikrer en bedre og jevnere totalbelastning på spillerne i de beste klubbene, som samsvarer bedre med kravene på det øverste internasjonale nivået.

Internasjonal matchkalender

Den internasjonale matchkalenderen er vedtatt frem til 2030. I alle de kommende år ligger det en internasjonal periode for våre landslag på herresiden på 10 dager i andre halvdel av mars. Dette innebærer at oppstart av den norske sesongen i mars må skje i løpet av de tre første helgene i måneden.

Den største endringen er imidlertid at to landslagsperioder på høsten slås sammen til en fra og med 2026. Dette innebærer at det vil ligge et vindu på 16 dager (4 landskamper) i månedsskiftet september/oktober i tillegg til et «normalt» vindu i november. Omleggingen forsterker våre utfordringer med å frigjøre spilledager for nasjonal serie og cup på høsten.

Ny syklus og endret konkurransemønster i UEFA klubbturneringer

Fra 2024 legger UEFA om sine turneringsformat på klubbsiden. Antall lag i Champions League (UCL) og Europa League (UEL) økes til 36 og det innføres en ny modell kalt «The Swiss Model». Konsekvensene er at det innføres to ekstra gruppespillkamper. I kalenderen for 2024/25 går de to siste gruppespillkampene i andre halvdel av januar 2025.

UEFA Conference League (UCOL) opprettholder 6 gruppespillkamper der siste kamp i 2024 er berammet til 19. desember.

På toppen av dette skal de tre turneringene gis eksklusivitet i en uke hver (ikke konkurranse fra de andre). For vårt kalenderarbeid betyr dette flere bindinger fordi vi jo ikke kjenner hvilke turneringer norske lag går inn i før månedsskiftet august/september. Alt i alt medfører endret konkurranseformat i UEFA at enda flere dager (midtuger) på høsten båndlegges.

Basert på rammene i mandatet, utvalgets arbeid og endringene fra UEFA anbefaler utvalget til forbundsstyret og styret i NTF følgende for terminlister og konkurransestruktur 2024-2025:

Innstillingen:

Seriestruktur Eliteserien:

Dagens modell med 16 lag i dobbel serie H/B videreføres. Opprykk og nedrykk som i dag.

Seriestruktur OBOS-ligaen:

Dagens modell med 16 lag i dobbel serie H/B videreføres. Opprykk med sluttspill og nedrykk som i dag.

Norgesmesterskapet:

Dagens modell med runde 1-7 videreføres, men legges om til høst/vår, med innledende runder august-oktober (runde 1-2), og resterende runder mars-mai (runde 3-7). Runde 3/4 spilles før internasjonal periode i mars. Runde 4/5 i april, runde 6 månedsskiftet april/mai. Finalen avvikles på Ullevaal sist i mai. Runde 1 og 2 settes opp av NFF, mens det fra runde 3 er ren trekning.

Bortekampprinsippet avvikles, slik at det fra runde 3 er ren trekning, også hva angår hjemme/borte. En arbeidsgruppe utreder et utvidet, regionalt kvalifiseringsspill før ordinært NM starter på høsten.

Vinterturnering (Ligacup):

Utvalget har utredet og vurdert en nasjonal vinterturnering (Ligacup) for de 32 toppklubbene i månedene februar-mars. Det anses ikke praktisk gjennomførbart å avvikle en slik turnering allerede i 2024. Utvalget anbefaler følgende:

Det nedsettes en prosjektgruppe som utreder alle aspekter ved en vinterturnering (terminliste, turneringsformat, arenaer, kostnader for gjennomføring, kommersiell verdi, praktisk gjennomføring). Prosjektgruppen bør bygge videre på utvalgets utredning av Ligacup, og levere rapport og gjennomføringsplan på våren 2024, med sikte på oppstart Ligacup vinteren 2025. Dette for å sikre

forutsigbarhet for klubbene. Dersom Eliteserien når terskelen for 5 klubber kvalifisert til europeiske turneringer, bør det jobbes for at vinneren av Ligacupen kan bli den 5. kvalifiserte klubben.

E-cuptilpasning:

Utvalget anbefaler følgende for E-cuptilpasning:

- Klubber som er kvalifisert til E-cup gis muligheten for å flytte frem to kamper i kvalifiseringsperioden til tidligere på våren. Fristen for flytting bør samsvare med fristen for offentliggjøring av TV-kampene.
- Klubber som er kvalifisert til E-cup gis muligheten til å utsette seriekamp mellom playoff-kampene i august. E-cuplag bør som utgangspunkt settes opp med hjemmekamp denne runden.
- Det skal praktiseres en mer fleksibel løsning til å bruke mandag eller fredag som kampdager i E-cupperioden.
- Den norske fotballsesongen bør starte i mars for å få mer "luft" utover i sesongen, og dermed flere tilgjengelige datoer til flytting av kamper i kvalifiseringsperioden. Klubbene vil ha god tid til å planlegge og klargjøre anlegg for NM-datoer i mars, da runde 1 og 2 NM er spilt foregående høst.
- Endre bortekampprinsippet i Norgesmesterskapet. Trekning av hjemme/borte fra runde 3.
- Det må spilles kamper i Eliteserien under mesterskap på sommeren (EM 2024) for å sikre konkurransefortrinnet med at norske lag er i sesong når E-cupkvalifiseringen spilles.
- Planlegge for suksess også etter man har kommet i gruppespill og helt frem til finalen.

Kommersielle vurderinger

Uendret seriestructur innebærer ingen overskuelige endringer i publikums- og sponsorinntekter. NM høst/vår beskrives som kommersielt mer interessant av rettighetshaver. Utvalget legger også til grunn at NM runde 3-6 på våren publikumsmessig er mer interessant enn på høsten (i konkurranse med E-cup og avgjørelsen i Eliteserien). En optimalisert vinterturnering (Ligacup), da helst med E-cup-plass til vinneren, er anslått til å ha en verdi på 5-10 mill kr i mediemarkedet. Kostnaden ved vinterturnering vil avhenge av formatet, og bør utredes av prosjektgruppe «Ligacup».

Videre arbeid:

Utvalget anbefaler at prosjektgruppe «Ligacup» etableres og går i gang så snart som mulig.

Utvalget anbefaler at det nedsettes en arbeidsgruppe sammen med kretsene som vurderer og anbefaler en utvidelse av dagens NM med flere lag i kvalifiseringsspill før runde 1 ordinært NM.

Begrunnelse og detaljer i innstillingen:

Utvalget har arbeidet ut fra et ønske om å optimalisere terminlisten for alle de 32 toppklubbene. Det har dermed vært nødvendig å se seriestruktur, Norgesmesterskap, vinterturnering (Ligacup) og E-cup tilpasning i sammenheng, for å søke en optimalisert og helhetlig løsning.

Seriestruktur Eliteserien og OBOS-ligaen:

Innenfor rammene av mandatet har utvalget enstemmig landet på at det er riktig å videreføre dagens modell (16/16), hvilket også er ønsket av et overveldende flertall av klubbene (og andre interessenter) som har levert innspill.

Fotballsesongen (cupkamper og/eller seriekamper) bør starte i mars, og avsluttes med to runder etter internasjonal periode november. Utvalget anser at fagfolkene som setter terminliste bør ha fleksibilitet til å avgjøre hvilket konkret oppstart-tidspunkt som er riktig, basert på en helhetsvurdering av den aktuelle sesongen, ulike turneringer, norske klubbers e-cupdeltakelse og UEFA-datoer.

Videreføring av seriestrukturen innebærer naturlig nok samme antall konkurransekamper i Eliteserien og OBOS-ligaen.

Norgesmesterskapet:

Utvalget har videre enstemmig landet på å anbefale at Norgesmesterskapet avvikles høst/vår. Utvalget ser en rekke positive konsekvenser av en slik omlegging:

- Utvalget foreslår en revitalisering av Norgesmesterskapet. NM høst/vår åpner muligheten for regionale kvalifiseringsspill før det ordinære Norgesmesterskapet (i perioden juni-august). Dette vil muliggjøre bredere deltagelse av breddeklubber nedover i divisjonssystemet, slik at Norgesmesterskapet i enda større grad inkluderer hele norsk fotball fra bredde til topp. Utvalget anser at en slik utvidelse av Norgesmesterskapet vil forsterke sammenhengen mellom bredde og topp, og skape minneverdige cup-møter på et godt tidspunkt i fotballkalenderen.
- Den internasjonale kalenderen på høsten legger beslag på stadig flere spillbare datoer. NM høst/vår forenkler planlegging av terminliste, og sikrer integriteten til turneringen ved å tilrettelegge for at turneringen kan prioriteres også av norske E-cuplag.
- Finale i mai måned er publikumsmessig og kommersielt mer attraktivt enn finale noen uker før jul. Utvalget viser her til Brann-LSK mai 2023. Både supporter-grupper og kommersielle partnere bekrefter i høringsrunden at finale i mai er mer attraktivt.
- Tradisjonelt har NM1 + NM2 + Finale vært viktige merkedager i norsk fotball, mens NM3-4-5-6 i større og større grad har tapt anseelse i markedet. NM høst/vår vil øke interessen også for rundene 3-6, hvilket er bekreftet av rettighetshaver(e).
- Et flertall av toppklubbene ga i høringsrunde 2 sin tilslutning til NM alternativ 1 (beholde tradisjonelt NM), men flere av toppklubbene har i tilleggskommentar bekreftet sin interesse for NM høst/vår (NM alternativ 2). Utvalget vurderer derfor at de ovenstående argumenter vil kunne få bred tilslutning når de gjøres tilstrekkelig kjent blant klubber og andre interessenter.

Praktisk omlegging av Norgesmesterskapet:

En omlegging av NM til høst/vår medfører noen praktiske problemstillinger. Terminliste- og konkurranseteknisk ville den beste sportslige løsningen (særlig for E-cuplagene) være å ikke kåre en NM-vinner 2024, og starte veien mot cupfinale mai 2025 på sommeren 2024. Utvalget anerkjenner imidlertid at historiske, praktiske og økonomiske hensyn taler for å kåre en Norgesmester 2024, før en starter opp NM 2025 på høsten 2024. Utvalget foreslår, etter en totalvurdering, at dette løses på følgende måte:

Vårcup-NM 2024 avvikles over 7 runder fra april-mai 2024, med kåring av cupvinner mai 2024. Grunnet E-cuplagenes totalbelastning er det avgjørende at de, som et unntak kun for dette NM, kommer inn i runde 3 Vårcup-NM 2024.

I 2024 må det da avvikles en play-off mellom vinner NM23 og vinner NM24 om E-cup-plass sommer 2024. Ny NM-syklus starter august 2024 med finale mai 2025.

NM høst/vår er en omlegging, men innebærer det samme antall konkurransekamper.

Vinterturnering (Ligacup):

En nasjonal vinterturnering (Ligacup) for de 32 toppklubbene vil fylle ut konkurranseperioden for norske lag, forkorte pre-season for spillerne og bidra til at norsk toppfotball nærmer seg konkurransekravene i den internasjonale toppfotballen. Dette vil innebære en generell profesjonalisering i en periode som tradisjonelt har vært preget av treningskamper uten reell betydning og med varierende sportslig nivå

En nasjonal vinterturnering innebærer et antall konkurransekamper i perioden februar/mars.

Lovmessige forhold

Hovedterminlisten vedtas av forbundsstyret, inklusive gjennomføring av Norgesmesterskapet.

Omlegging av regler for hjemme/borte i Norgesmesterskapet vedtas av forbundsstyret etter innstilling fra konkurranseutvalget.

Avslutning

Utvalget er samstemte om hovedpunktene i innstillingen.

Innstillingen for seriestruktur, NM og vinterturnering er enstemmig.

(Utvalgsmedlem Frank Lidahl ønsket å bemerke at fristen for flytting av E-cupkamper burde være 10. januar, samt at det ikke burde åpnes for seriekamper før april måned. Utvalgsmedlem Øyvind Iversen ønsket å bemerke at Vårcup-NM 2024 ikke burde arrangeres, da sportslige hensyn og rytme på NM tilsier at man burde gå rett på ny syklus fra sommeren 2024.)

Utvalgsleder ønsker å takke utvalgsmedlemmene for grundig arbeid og konstruktive diskusjoner til det beste for norsk fotball.

Brede Hangeland (sign)

Utvalgsleder